

Concept-persbericht Noord-Hollandse Norm Weerbare Overheid (onder embargo)

9 januari 2025

Provincie en **xx gemeenten** bundelen krachten tegen ondermijning

De provincie Noord-Holland en **xx** gemeenten hebben op 9 januari 2025 hun samenwerking tegen verschillende vormen van ondermijning officieel bekrachtigd. Dit deden zij door de ondertekening van de Noord-Hollandse Norm Weerbare Overheid. Dit gezamenlijke initiatief markeert een belangrijke stap in de versterking van de weerbaarheid en samenwerking tegen ondermijnende invloeden op lokaal niveau. De norm wordt onderschreven door de Regionale Informatie en Expertise Centra (RIEC's)

QUOTE COMMISSARIS VAN DE KONING / QUOTE BURGEMEESTER GEMEENTE

Bescherming door samenwerking

Met de ondertekening van de Noord-Hollandse Norm Weerbare Overheid spreken de provincie en gemeenten een gezamenlijke intentie uit om ondermijning krachtiger tegen te gaan. Door deze ondergrens af te spreken voorkomen de overheden dat kwaadwillenden, die in de ene gemeente worden geweerd, elders hun slag proberen te slaan. Op deze manier zijn 'de dijken even hoog'.

De provincie Noord-Holland en gemeenten **xxx, xxx, xxx** hebben hun handtekening gezet onder de norm.

QUOTE COMMISSARIS VAN DE KONING / QUOTE BURGEMEESTER GEMEENTE

Inhoud norm

Naast criminele ondermijning is een belangrijk onderdeel van de norm het beschermen van ambtenaren, bestuurders en volksvertegenwoordigers tegen agressie, intimidatie en bedreigingen. Door duidelijke richtlijnen en maatregelen te implementeren, draagt de norm bij aan een veilige werkomgeving waarin overheidsmedewerkers hun werk zonder angst kunnen uitvoeren. Dit is essentieel om publieke ambtenaren en gekozen vertegenwoordigers te beschermen en te zorgen dat zij hun functies met vertrouwen kunnen vervullen, wat uiteindelijk de werking van het openbaar bestuur versterkt. Een betrouwbare overheid vormt immers de basis voor een rechtvaardige, stabiele en goed functionerende samenleving. De thema's die in de norm terugkomen zijn bewustwording & organisatie, integriteit &

veilige werkomgeving, veilige publieke taak, informatiepositie & informatiebeveiliging, beleid & handhaving en communicatie.

Bescherming van inwoners en ondernemers

De provincie en gemeenten maken de aanpak van verschillende vormen van ondermijning tot een speerpunt. Ondermijning vormt namelijk een grote bedreiging voor de veiligheid, leefbaarheid en integriteit van de samenleving. De norm versterkt de weerbaarheid van gemeenten en provincie, bijvoorbeeld door beter toezicht te houden op vergunningen en door fraude en corruptie aan te pakken. Dit helpt ondernemers om te werken in een eerlijke markt, vrij van criminele concurrentie. Daarnaast biedt het inwoners bescherming tegen invloeden van georganiseerde misdaad die de leefbaarheid kunnen aantasten. Noord-Holland wil voorkomen dat criminelen voet aan de grond krijgen door de provincie minder aantrekkelijk te maken voor illegale activiteiten. Zo draagt de norm bij aan een stabiele en betrouwbare omgeving waarin iedereen veilig kan wonen, werken en ondernemen.

De Noord-Hollandse Norm Weerbare Overheid is ontwikkeld in samenspraak met gemeenten, RIEC's en provincie. Voor meer informatie is de website van de Noord-Hollandse norm (www.noordhollandsenorm.nl) te bezoeken.

Q&A Noord-Hollandse Norm Weerbare Overheid

November 2024

V1: Waarom hebben jullie de Noord-Hollandse Norm Weerbare Overheid in het leven geroepen?

De Noord-Hollandse Norm Weerbare Overheid is in het leven geroepen om een gedeeld fundament te bieden voor een integere overheid, zodat elke gemeente en provincie even goed beschermd is en er geen kwetsbare plekken ontstaan die door kwaadwillenden kunnen worden uitgebuit. De norm versterkt de weerbaarheid van gemeenten en de provincie tegen ondermijnende criminaliteit en andere dreigingen, zoals agressie en intimidatie richting ambtenaren en bestuurders, cyberaanvallen en corruptie.

Wat houdt het basisniveau / ondergrens in?

Het basisniveau binnen de norm betekent dat alle gemeenten en de provincie een minimum aan maatregelen hebben genomen om weerbaar te zijn tegen georganiseerde criminaliteit, agressie en intimidatie van ambtenaren en bestuurders en andere ondermijnende tendensen. Dit omvat bijvoorbeeld het hebben van vergelijkbare regels in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) voor vergunningen en evenementen, het standaard toepassen van Bibob-onderzoeken bij risicovolle aanvragen, en het versterken van integriteitsbeleid. Het gaat erom dat overal dezelfde basisaanpak gehanteerd wordt, zodat er geen zwakke plekken ontstaan binnen de provincie.

Wat is het niveau in NH/bij de gemeenten in NH nu?

Het huidige niveau verschilt per gemeente in Noord-Holland. Sommige gemeenten hebben al maatregelen genomen tegen ondermijning en voldoen grotendeels aan de norm. Andere gemeenten zijn nog bezig met de ontwikkeling van hun weerbaarheidsbeleid. De norm is bedoeld om deze verschillen te verkleinen en ervoor te zorgen dat alle gemeenten een stevig, en minimaal hetzelfde, fundament hebben.

Hoe gaan jullie het basisniveau realiseren?

Gemeenten werken samen met de provincie en het Regionale Informatie- en Expertisecentrum (RIEC) om de norm in de praktijk te brengen. Dit gebeurt via een fasering, met jaarlijkse monitoring en gerichte ondersteuning waar nodig, bijvoorbeeld door het delen van kennis en ervaringen tussen gemeenten.

Het basisniveau wordt gerealiseerd door gemeenten te ondersteunen bij het implementeren van de norm, met tools zoals een implementatieoverzicht en een set van uitgangspunten gericht op zes hoofdthema's.

Wat als het een gemeente niet lukt om het basisniveau te implementeren?

De Noord-Hollandse Norm Weerbare Overheid is geen verplichting onder interbestuurlijk toezicht, maar een gezamenlijke inspanning. Gemeenten en provincie committeren zich aan de norm en spreken daarmee tegelijk een bepaalde ambitie uit. Als het een gemeente niet lukt om aan de norm te voldoen, wordt dit niet bestraft, maar wordt er gekeken hoe die gemeente ondersteunt kan worden. Het doel is om samen sterker te worden. Gemeenten kunnen bijvoorbeeld extra begeleiding krijgen van het RIEC of ondersteuning vanuit de provincie.

Wat zijn de belangrijkste doelen van de Noord-Hollandse Norm Weerbare Overheid?

De belangrijkste doelen van de norm zijn:

1. Het versterken van de weerbaarheid van overheden tegen ondermijnende criminaliteit en dreigingen van integriteit.
2. Het waarborgen van een veilige werkomgeving voor ambtenaren en bestuurders.
3. Het versterken van het vertrouwen van inwoners in een integere overheid.

4. Het creëren van een eenduidige aanpak binnen de provincie Noord-Holland, zodat alle gemeenten op hetzelfde basisniveau opereren.

Hoe wordt de Noord-Hollandse Norm Weerbare Overheid gemeten en geëvalueerd?

Gemeenten en provincie vullen jaarlijks een implementatieoverzicht in. Dit overzicht geeft inzicht in de voortgang en de mate waarin de gemeenten en de provincie voldoen aan de afgesproken norm. Deze meting wordt jaarlijks herhaald om voortgang te meten en nieuwe uitdagingen te identificeren. Daarbij is er ruimte voor een dialoog tussen gemeenten, RIEC en/of de provincie om eventuele knelpunten aan te pakken. In 2027 vindt er een evaluatie plaats van de norm zelf. Op basis hiervan kan de norm verder worden aangepast of aangescherpt waar nodig.

Welke specifieke uitdagingen kennen de provincie en gemeenten op het gebied van weerbaarheid?

De overheden in Noord-Holland ondervinden uitdagingen zoals corruptie, bedreigingen tegen ambtenaren en bestuurders, en cyberaanvallen. Sommige gemeenten hebben soms moeite om voldoende capaciteit te vinden voor de aanpak van deze bedreigingen. Ook is er soms een gebrek aan gespecialiseerde kennis binnen gemeenten, waardoor de ondermijning moeilijker te herkennen is.

Welke voorbeelden van ondermijnende criminaliteit komen jullie tot nu toe tegen in de gemeenten/provincie

Voorbeelden van ondermijnende criminaliteit die gemeenten en de provincie tegenkomen zijn drugsproductie, -handel, criminele infiltratie in vastgoed en horeca, witwaspraktijken, bedreigingen tegen ambtenaren en bestuurders, en illegale gokpraktijken. Daarnaast zijn er ook gevallen van corruptie en fraude met subsidies en vergunningen.

Hoe worden inwoners betrokken bij het verbeteren van de weerbaarheid in de gemeente?

Inwoners kunnen worden betrokken door hen bewust te maken van ondermijnende activiteiten in hun buurt en hoe ze deze kunnen herkennen en melden. Gemeenten kunnen bijvoorbeeld informatiecampagnes opzetten, bijeenkomsten organiseren en meldpunten inrichten waar inwoners verdachte situaties kunnen rapporteren.

Wat zijn de belangrijkste maatregelen die de provincie heeft genomen om de weerbaarheid te vergroten?

Belangrijke maatregelen zijn onder andere het toepassen van Bibob-onderzoeken bij risicovolle aanvragen, het versterken van integriteitsbeleid, het trainen van ambtenaren en bestuurders in het herkennen van ondermijnende criminaliteit, en het verbeteren van de samenwerking tussen gemeenten, de provincie en partners zoals het RIEC.

Waarom is het niet op landelijk niveau geregeld?

Ondermijnende criminaliteit en andere ondermijnende tendensen kunnen verschillen per regio, en elke gemeente heeft haar eigen specifieke uitdagingen. De Noord-Hollandse Norm Weerbare Overheid speelt in op de regionale context en maakt het mogelijk om de norm aan te passen aan lokale omstandigheden. Nationale regelgeving zou mogelijk te star zijn en niet inspelen op de specifieke behoeften van de gemeenten in Noord-Holland.

Waarom duurt het zo lang/krijgen de gemeenten zo lang de tijd om op het basisniveau te komen?

Het bereiken van het basisniveau vergt aanpassingen binnen organisaties, nieuwe werkwijzen en soms extra middelen of personeel. Het is belangrijk om hier zorgvuldig mee om te gaan en de tijd te nemen om het goed te implementeren. Gemeenten verschillen qua capaciteit en uitgangssituatie, en het proces is zo ingericht dat iedereen uiteindelijk op hetzelfde basisniveau komt zonder dat er overhaaste stappen worden gezet. De jaarlijkse monitoring en tussentijdse metingen helpen om de voortgang te bewaken.